

# وزارت آموزش و پرورش

## اداره کل آموزش و پرورش حراسان رضوی



### المپیاد علمی ادبیات فارسی

#### دوره اول متوسطه

پایه هفتم

تعداد سؤال: ۳۰ شروع آزمون ساعت ۱۰ صبح مدت پاسخگویی: ۶۰ دقیقه  
نام و نام خانوادگی دانش آموز:  
شماره داوطلبی:

سال تحصیلی ۹۵-۹۶ ۲۵ بهمن ماه مرحله اول

\* توجه: به پاسخ های اشتباه نمره منفی تعلق می گیرد



- ۱- معنای درست واژگان «شیفتہ، دمساز، صحن، خصلت، زمزمه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- (۱) دلداده، سازگار، میدان، خوی، نغمه
  - (۲) علاقه، ناموفق، کوی، خصوصیت، خواندن آرام
  - (۳) دوستدار، همدم، حیاط، عادت، سردادن آواز
  - (۴) عاشق، همراه، جایگاه، ویژگی‌ها، سخن زیر لب
- ۲- معنای واژه «کام» در کدام بیت متفاوت است؟
- (۱) کاش روزی به کام خود برسید / بچه‌ها آرزوی من این است
  - (۲) بدو گفت خسرو که نام تو چیست / کجا رفت خواهی و کام تو چیست
  - (۳) گوهر قیمتی از کام نهنگان آرند / هر که او را غم جان است به دریا نزود
  - (۴) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد
- ۳- کدام واژه به معنی «گفت و گو برای آشکار کردن حق و اثبات درستی چیزی» است؟
- (۱) مکالمه
  - (۲) مصاحبه
  - (۳) مکاتبه
  - (۴) مباحثه
- ۴- واژه مشخص شده در کدام گزینه به درستی معنا نشده است؟
- (۱) نیروی جوانی و شادابی این دوره را با تأمل و بصیرت همراه کنیم. (بینش)
  - (۲) این‌ها چرا صلاح و پاکدامنی و پارسایی و صداقت جوانان را نمی‌بینند؟ (وسیله دفاع)
  - (۳) طاعت و خدمت پدران و مادرانتان را غایمیت شمارید و آن‌ها را راضی کنید. (قدرت بدانید)
  - (۴) همه شب دیده بر هم نبسته و مصحف عزیز بر کنار گرفته و طایفه‌ای گرد ما خفته. (پیرامون)
- ۵- در کدام گزینه همه واژه‌ها درست نوشته شده‌اند؟ (تشدید جزو غلط املایی به شمار نمی‌آید)
- (۱) اثاث هستی - از تقلا افتاد - اندوهی وسیع - صدای زوجه
  - (۲) افق‌های دور - قنداغه کودک - چنگ بیاندازد - جیغ می‌زد
  - (۳) معطل ماند - برخواست - پشت صخره - زمین را خویش می‌کشید
  - (۴) جست‌وجو - احوال پرسی - مویه و ناله کردن - به خرناسه افتاد
- ۶- با توجه به معنی واژه، املای کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) فراغت: آسودگی
  - (۲) گذاردن: به جا آوردن
  - (۳) حداقل: بیشترین
  - (۴) حرجه: اتاق کوچک
- ۷- شمار نادرستی‌های املایی در کدام گزینه بیشتر است؟ (تشدید جزو غلط املایی به شمار نمی‌آید)
- (۱) فرزندان عزیزم! نامه محبت‌آمیز شما را قرأت کردم.
  - (۲) اسکندر در اثنای صفر به شهری رسید و از گورستانی عبور کرد.
  - (۳) قلب خالی آدم مثل یک گلدان زشت است و آدم را ازیت می‌کند.
  - (۴) مقصود این نیست که دائم در اظطراب باشید و آرام بر خود حرام کنید.
- ۸- بر اساس آموزه‌های املایی کتاب، کدام گزینه درست نیست؟
- (۱) در نوشتن املای به نحوه تلفظ و مطابقت آن با شکل نوشتاری دقق می‌شود.
  - (۲) واژه‌های «جرئت» و «هیبت» دو املایی‌اند؛ یعنی به دو شکل نوشته می‌شوند.
  - (۳) شناخت شکل درست واژه‌های هم‌آوا به معنا و کاربرد آن‌ها در جمله وابسته است.
  - (۴) یکی از راه‌های تشخیص شکل درست املای کلمه‌ها، علاوه‌بر توجه به معنا، دقق در رسم الخط رایج زبان است.
- ۹- کدام اثر ادبی زودتر از بقیه نوشته شده است؟
- (۱) گلشن راز
  - (۲) به هوای گل سرخ
  - (۳) مخزن الاسرار
  - (۴) مثنوی معنوی
- ۱۰- اطلاعات (داده‌های) کدام گزینه درست است؟
- (۱) در دهکده یوش پا به عرصه هستی نهاد. معلمی به نام نظام وفا او را به خط شاعری انداخت. «ای شب» یکی از آثار اوست. (نیما یوشیج)
  - (۲) نویسنده و شاعر توانایی است که با داستان‌های کودک، فعالیتش را آغاز نمود. نخستین کتاب وی «کلام‌ها» نام دارد. (نادر ابراهیمی)
  - (۳) از نویسنده‌گان، محققان و مورخان قرن هفتم هجری است که کتاب‌های «تاریخ مغول» و «وزرای سلاجقه» را نوشت. (اقبال آشتیانی)
  - (۴) متولد کرمانشاه و از معلمان شاعر و اهل قلم دوره معاصر که از آثارش می‌توان به «در کوچه آفتاد» اشاره نمود. (محمدجواد محبت)



۱۱- در همه گزینه‌ها تشبيه به کار رفته است به جز گزینه ...

- (۲) دایه ابر بهاری مرا تا انتهای آرامش رهسپار می‌کرد.
- (۴) آتش عشق مادر ستاره صبح را تا بی‌نهایت روشن می‌داشت.

۱۲- کدام گزینه بیتی از یک قطعه نمی‌تواند باشد؟

- (۱) ما به خود چیزی نکردیم اختیار / کارفرمایان عالم کرده‌اند
- (۲) گلی خندید در باغی سحرگاه / که کس را نیست چون من عمر کوتاه
- (۳) بکوش و دانشی آموز و پرتوبی افکن / که فرستی که تو را داده‌اند بی بدل است
- (۴) به روزگار جوانیت، ماتم پیری است / سیه‌دلی چو تو هرگز نداشت بخت جوان

۱۳- آرایه «تشخیص» در کدام گزینه به کار رفته است؟

- (۱) در آنجا تعمیرگاه‌های بسیار زیادی است که من، خود، آن‌ها را دیده‌ام.
- (۲) انگار یک سطل آب سرد ریختند سرم. جا خوردم و لب‌ولوچه‌ام رفت تو هم.
- (۳) همین که از دروازه شهر بیرون رفتیم، قلمم را از جیبم درآوردم و سفرنامه را بازکردم.
- (۴) ساختمان‌های سربه فلک‌کشیده مزاحم دیدن آثار تاریخی اصفهان می‌شوند.

۱۴- آرایه‌های ادبی کدام بیت نادرست می‌باشد؟

- (۱) از ظلمت خود رهایی ام / با نور خود آشنایی ام ده (تضاد - تکرار)
- (۲) غنچه هم گفت گرچه دلتگم / مثل لبخند باز خواهم شد (کنایه - تشبيه)
- (۳) جهان، جمله فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان (تشبيه - مبالغه)
- (۴) برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار (تشخیص - مراجعات نظیر)

۱۵- نقش دستوری «مسند» در کدام گزینه وجود دارد؟

- (۱) کتاب پر راز و رمز آفرینش، سرشار از درس‌ها و اندرزها است.
- (۲) نسیم مانند مادری مهربان و آداب‌دان از صhra بازمی‌گشت.
- (۳) آین آدم‌ها، درست توی نصف قلیم جا گرفته‌اند.
- (۴) آن شب، دست دیگرم زیر سر مادرم بود.

۱۶- الگوی {نهاد + مفعول + متهم + فعل} در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- (۱) یک ایرانی نباید غزل حافظ را نادرست بفهمد.
- (۲) شاعر جوان با کنجکاوی به دهان معلم چشم دوخته است.
- (۳) دکتر حسابی سرد خانه‌اش را با بیتی از سعدی آراسته بود.
- (۴) این کودک آرام و بالستعداد با راهنمایی پدرسروden شعر را آغاز کرد.

۱۷- در کدام گزینه نقش دستوری عبارت مشخص شده با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۲) شنیدن این کلمات رایحه امیدی به همگان می‌بخشید.
- (۴) از خدا خواست به او اخلاص و همت بلند عطا کند.

۱۸- در کدام بیت، متهم بیشتری به کار رفته است؟

- (۱) کبوتریچه‌ای با شوق پرواز / به جرئت کرد روزی بال و پر باز
- (۲) نمودش بس که دور آن راه نزدیک / شدش گیتی به پیش چشم تاریک
- (۳) ز وحشت سست شد بر جای ناگاه / ز رنج خستگی درماند در راه
- (۴) پریدن بی پر تدبیر مستی است / جهان را گه بلندی گاه پستی است

۱۹- با توجه به متن زیر، کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

چون مادرم چنان دید، دعا کرد و گفت: «یا رب! تو از وی خشنود باش و درجتش، درجه اولیا گرдан. دعای مادرم در حق من مستجاب شد و مرا بدین جای رسانید.»

- (۱) در عبارت بالا، دو جمله امری و پنج جمله خبری به کار رفته است.
- (۲) جمله نخست عبارت، جمله خبری و جمله پنجم، جمله عاطفی است.
- (۳) در متن داده شده، شمار جمله‌های امری کمتر از دیگر جمله‌ها است.
- (۴) «دعا کرد» یک جمله عاطفی و «یا رب» یک جمله پرسشی است.



-۲۰- هم خانواده‌ها (خوش و اژدها) در کدام گزینه به درستی بیان شده‌اند؟

(۱) مکالمه - کلیم - متکلمان - هم کلام - تکمیلی

(۲) شرکت - شریک - مشرکان - شکرانه - مشارکت

(۳) تخصیص - خصوصیت - تخلص - متخصصان - خواص

(۴) مؤدب - تأدیب - آداب‌دان - ادبیانه - با ادب

-۲۱- بیت «هم قصه ناموده دانی / هم نامه نانوشه خوانی» به کدام صفت پروردگار اشاره دارد؟

(۱) علیم

(۲) رحمان

(۳) غفار

(۴) سمیع

-۲۲- بیت رو به رو چه نکته‌ای را یادآوری می‌کند؟ «نار خندان باغ را خندان کند / صحبت مردانه از مردان کند»

(۱) شادی و خوشحالی

(۲) اثر همنشینی

(۳) اهمیت به زندگی

-۲۳- مفهوم عبارت کنایی در کدام گزینه نادرست است؟

(۱) در چاه افتادن: گمراه شدن

(۲) سر باز زدن: خودداری کردن

(۳) دیده بر هم نبستن: خوابیدن

-۲۴- کدام گزینه از نظر مفهوم با دیگر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

(۱) تا توانی دلی به دست آور / دل شکستن هنر نمی‌باشد

(۲) عادت ما نیست رنجیدن ز کس / ور بیازار نگوییم به کس

(۳) تنت به ناز طبییان نیازمند مباد / وجود نازکت آزرده گزند مباد

(۴) به جان زنده‌دلان سعدیا که ملک وجود / نیزد آن که دلی را ز خود بیازاری

-۲۵- کدام گزینه با سایر گزینه‌ها قرابت (نژدیکی) معنایی کمتری دارد؟

(۱) تا توانی پیش کس مگشا را ز / بر کسی این در مکن زنهر باز

(۲) نه یک محروم که راز دل توان گفت / فراوان راز دارم با که گویم

(۳) راز دل پیش دوستان مگشا / گر نخواهی که دشمنان دانند

(۴) ز دیگران چه توقع بود نهفتن راز / تو که راز خود ز دیگران نهان نکنی

-۲۶- مفهوم بیت «بر نامده و گذشته بنیاد مکن / حالی خوش باش و عمر بر باد مکن» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) نابود کردن خوشی‌ها

(۲) افسوس گذشته خوردن

(۳) به فکر آینده بودن

-۲۷- کدام گزینه با جمله «آینده با حرف ساخته نمی‌شود» تناسب معنایی دارد؟

(۱) کم گوی و گزیده گوی چون در / تا ز اندک تو جهان شود پُر

(۲) سعدیا گرچه سخندا و مصالح گویی / به عمل کار برآید به سخن‌دانی نیست

(۳) اول اندیشه و انگهی گفتار / پایی بست آمده است پس دیوار

(۴) بسی بهتر بود نادان خاموش / ز نادانی که در گفتن زند جوش

-۲۸- همه گزینه‌ها با مفهوم کلی مقابله خود هماهنگ هستند، به جز گزینه ...

(۱) گفت می خواهم آفتاب شوم (زیبا شدن)

(۲) باز پیغمبر بهار شوم (بشرط دهنده بهار)

(۳) ای کارگشای هرچه هستند (مشکل گشا بودن)

-۲۹- کدام گزینه با عبارت «مهم این است که انسان در مقابل سختی‌ها تسلیم نشود» ارتباط معنایی نژدیکتری دارد؟

(۱) به راه سعی و عمل با هم اتفاق کنیم / که ایمن‌اند چنین رهروان ز هر خطیری

(۲) هزار کوه گرت سد ره شوند برو / هزار ره گرت از پا درافکنند بایست

(۳) زان خوش‌دلم که هرچه ملال است بگذرد / روز مصیبت، ار همه سال است بگذرد

(۴) گفت: آسان گیر بر خود کارها کز روی طبع / سخت می‌گیرد جهان بر مردمان سخت‌کوش

-۳۰- کدام بیت با بیت‌های دیگر، ارتباط معنایی ندارد؟

(۱) با بدان کم نشین که صحبت بد / گرچه پاکی، تو را پلید کند

(۲) کمال همنشین در من اثر کرد / و گرنه من همان خاکم که هستم

(۳) گر بدی گفت حسودی و رفیقی رنجید / گو تو خوش باش که ما گوش به احمد نکنیم

(۴) پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد